

مشرق و غرب

مطبعة و محل اداره :

جہاں اوجھلندہ امنیت
مزدوغی جوارندہ
شنگول یقوشندہ
۲۵ نوسرو

مسئله و موافق آراء

جدیدہ مع الممنونہ
قبول اولتون

درج ابدلہ بن آثار اعادہ اولنار

دینہ ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیات و بالخاصہ احوال و شئون اسلام و دین و ملت ابد و دھندہ پر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسی :

درسعادتندہ نسخہ سی ۵۴ یا ۵۵ در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تاسیسی

قبیلہ دن مقوا بورو الہ کوندریلیرسہ سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنبر

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونہ بدلی

سنہ لکی	التی آسانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۵	۳۵	۳۵
۱۷	۹	فرانق

ممالک عثمانیہ ایچون

روسیہ

سائر ممالک اجنبیہ

یدنجی جاد

۳۰ ذی الحجۃ الشریفہ ۱۳۲۹ پنجشنبہ ۸ کانون اول ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۲

(۲) اسلوب استفهامی : La méthode interrogative

(۳) مختلط La méthode mixte

بواج اسلوبك ماهيتلرينى ، فوائد ومحاذيرى ، هانكى نوع نلرده موفقيتله قابل تطبيق اولدولارينى ويكديكرلرينه نسبتله اولان موقعلرينى ، ونهايت تدريسات ديزده بولردن نه صورتله استفاده اولمق لازم كلديكنى ، انشاءالله پي درپي بسط وتمهيد ايده جيكز .

(ومن الله التوفيق)

ع . ن .

امير عبدالرحمن خان

مابعد :

ساحله آنجاق بر قايق واردى . تركان تاجرلردن بر قاچي قايقچيلرله بازارلق ايديووردى . بولردن برى قورى اوزوم وبادم يوكلو دوه لرندن اون دانه سنى قايقه صوقشدى .

بياده اوله رق قاينك ايچنه كيردم . قايقچيلر ، تورك لسانيه : كيمسكز ؟ ديه صوردى . بنده تركه اولارق : تجاردم . ديدم ويانمده كي آدمى يوللايوب آرقه داشلرمى چاغيرتدم . قايقچيلرله قونوشوب طوروركن يولداشلرم كلنجه كرك قايتجيلر ، كرك تاجرلر شاشيرديلر ، قاينى قورتارمايه ، يعنى بنى قايقدن چيقارمايه قالكيشديلر . المده كي تفنكى طوغرونتدم ،

— بر آديم آتارسه كز قورشونى يرسكز . ديدم . كريله ديلر و آدم لرمدن بنم كيم اولديغنى صوروب اوكره نجه اعتذار تعظيمكارانه يه باشلاديلر . عذر ديله مملرى قبول ايدهر ك آرقه داشلرمى ايكي به آيبردم . بر قسمى آتلى ده برابر اولديغى حالده بنمله كله جك ، او بر قسمى ده ساحله قلوب قاينك عودتى بكه يه جكدى .

قالانله :

— قايقچيلردن قازما ، كوره ك كي شيلر آلوب كنديكزه سپر انشايديكز ، تبييندن صوكر احر ك ايتدك . بر مدت صوكر قارشيدن بر قاينك كل كده اولديغنى كوردم ، ايچنده كيملر اولديغنى آكلامق ايچين آدم لرمدن اي يوزمه بيلن برى كونده ردم . كيدن كلدى . قايقده بخارا اميرينك سفيريله (عبدالرحيم) نامنده برخادم بولونديغنى سويله دى . قايقلىر ياناشديروب براز كوروشدك ،

حر كتمزدن التى ساعت صوكر و اوكله يه ايكي ساعت قاله ساحله تقربله بخارا طوراغنه اياق باصدق .

قايقچيلره اون آتون ويروب بزم ايچين ييه جك ، آتلمز ايچين يم تدارك ايتملرينى سويله دم . كذا ايكي يوز تنكه اعطاسيله اون دانه قويون ، اوچيوز اكمك حاضرلامالرينى تبيه ايله دم . چونكه ايرتسى كوني او بر ساحله قالان آرقه داشلرمز كله جكدى . بزه بوراده اولنلى بكه يه جكدك .

بخارا حكومتنه تابع اولان (شيرآباد) حاكمه ورودى يازدم ايكي يوز سوارى سوقيه قارشيدكى آرقه داشلرمك تقويه سنى رجا ايتدم . حاكم ، مطالبى قبول ايله صباحلاين ايركندن دورتيوز سواريله بر قاچ قايق كوندره جكنى بيلديردى .

طلوع فجر ايله ياتلايان بر قاچ تفنك سسندن اوياندم . يانمده كيلره : — بوسلر ، آرقه داشلر كزله قايقه بينمهلرندن متولدشلك صالرى اولمالى ديدم . قايقچيلرى چاغروب :

— بنم ايچين يكرمى قايق حاضرلاييكز . قايق باشنه اللشر آتون ويره جكم . . . وعدنده بولوندم .

— قارشى طرفده محاربه اوليور . اورايه كيدوب كنديمزى مخاطره يه صوقاميز . ديديلر . بر قاچ دقيقه تفكردن صوكر (حسن) اسمنده كي خدمتچيه ياننده كي كيسه يي كه تيرته رك ايچنده كي بيك آتوني قايقچيلره قارشى سايدم .

— ايسته ديكم قايقلى حاضرلديكز بولركه هپسى سز كدر . ديدم . بر آز دها نازلاندقن صوكر راضى اولديلر . على العجله حاضرلانا اوتوز دانه قايقه بيندك . سرعتله حر كت ايدهر ك ايكي ساعت اوچ چاريك طرفده قارشى ساحله واصل اولدق . او وقت ماجرايى آكلا . دق كه : اوراده براقدينم آرقه داشلر ، اويقوده ايكن اوزبك سواريلرينك هجومه اوغرامشلىر و اوغراشه اوغراشه نهر ك كنارينه قدر چيكيلمشلىر .

اوزبكلىر ، اقشام اولديغنى ، ساحله ده بينيلوب قاجيلاجق قايق اولماديغنى كورونجه فرداسى كوني كلوب خصملرينى اسير آلمق فكريله آتلى كشمشلىر . بنم ايركندن ايشتيكيم سسلر ، صباحلاين باشلايان مصادمه ده آتيلان تفنكلرك طراقه سى ايمش . بزمكيلر قومدن يابدقلىر سپرلر آرقه سسندن مدافعه يه باشلامشلىر ، قايقلرك كل كده اولديغنى مشاهده ايدنجه ده مدافعلرينى آرتديرمشلىر . نهايت اوز بكلىر قاجيرمايه موفق اولمشلىر . بوزوالديلىر قايقلره طولدوروب سالما نهرى كچدك . برى طرفدن ايصارلدنيم يمكلرله اكمكلر مهيا ايدى يكي كنلر ، اوتوز آتلى ساعتك آچلغك ويرديكى براسته كله سفره يه صالديرديلر . يكي متعاقب قايقچيلرك اولرنده ايكندى يه قدر استراحت ايتدك . اوندن صوكره بخارايه متوجها يوله چيقوب (على آباد) ي منزل اتخا ايله دك . شير آباد حاكميله رؤساي ولايت اوراده استقبالمزه كلدى . حاكمك حاضرلاديني برخانه يه مهمان اولوب اون كون قدر اوطوردم .

بواننده بخارايه كيدوب كنديسيله كوروشمهم حقنده اميرك بر دعوتنامه سى كلدى .

بالاجابه آتيدكى نزالرى طى ايله بخارايه مواصلت ايتدك :

۱ شوراب ۲ سراب ۳ بولاغ ۴ چغباركه ۵ چشنه ۶ حفيظان ۷ قره شيخ ۸ غذار ۹ كدوكلى ۱۰ قره شى بوراده بش كون توقندن صوكر (خوجه دكاكان) ، اورادن ده بخارايه كلك . (قوش بيكى — بخارانك صدر اعظمى) ايله (كوتوال — ضبطيه ناظرى) كى بويوك بر (مأمور) و بعض امرا (كاكان) ده بيلن موقعده بزه قارشى كلديلر و بى

بيك التون نقد ايله معيتكزده بولونان كوله لردن اوچ دانه كوزل يوزلو- سنى تقديم ايتمه ليسكز ! تكليف غريبنى ايتدى .
— كوله لرم اولادم منابه سنده در . پاره جهتنه كنجه اعطاي نقود پادشاهلره مخصوص بر حالدر . بن كديكم وقت رسم معتادى ايفاليجين ناچيزانه بر مقدار تقديم ايتدم . آرتيق امير حضرتلرينك بندين بلكه مه سى دكل ، بنم كنديلردن اميدوار اولمام لازم كليز جوابيله حريفى صاودم ، مابعدى وار

مترجمى

طاهر المولوى

اسلامده فن و فلسفه

بشنجى عصر هجرى ده عراق . — اسلام لك ترقيات علميه و مدنیه لرندن باحث تاريخ علوم صحيفه لرى قاريشدير لمق ايسته نلديكى زمان بغدادى در خاطر ايتمامك قابل دكلدر . بغداد اوچنجى ، دردنجى و بشنجى عصر لرده معارف اسلاميه نك اك رنگين صفحاتنه مشهور اولمشدر .
بو منبع عرفانك نشر ايتديكى حزمات معرفت ، بشنجى عصر هجرى ده دنجى ، ايكي اولكى عصر لك شعشعه سندن آز قوتلى دكلدى .
فى الحقيقه بغداد بشنجى عصرده ده سطوت و شهرت علميه سنى بك پارلاق بر صورتده محافظه ايده بيلمشدر .
عضدالدوله نك عنعنات عمران پروريسى بو عصرده موقعاً و سياسته كنديسندن كوچوك فقط معنا و فكر آ بك بويوك اولان بر ذاتده تمثيل ايلمشدر .

نظام الملك دن بحث ايتك ايتيوز : معارف اسلاميه نك ترقيات حيرتجاشاسندن بحث ايدر كن نظام الملكى اونوقت ، بووزير ابدى الاشتهاره علم و معرفت نامنه اينار تجيلات ايتمامك بك بويوك بر قدر ناشناسلق اولور .
نظام كنجلكننده بك جدى بر تحصيل كورمش ، زمانك اك متبحر علماسندن تدرس ايلمشدى . فطرتك ابدالنده بك آسماحت كوسترديكى بر ذكاي خارقه نمايه مالكدى . بر حالده كه هر خصوصده بوتون معناسيله زمانك بر داهيسى عد اولنه بيلور . معظمات اموره قارشى ييلغينلق كوسترمك ، فرط مشاغله دن بيتاب قالمق نظام ايچون مجهول شيلردى .
فطرى بر ذكانك ، جدى بر تحصيلك ، بخش ايتديكى متين و جهان شمول بر رويت و سياسته ؛ اوزون مدت ، بغدادده آلپ آرسلان و ملكشاهك خدمت وزارتلىرى كمال شعشعه ايله اداره ايلمشدر . بو ايكي بويوك حكمدار ، بوتون شان و شهرتلىرى ، فداكار وزيره مديوندرلر .
نظام ، اك مشكل زمانلرده ، اك قاريشيق آنلرده بيله متانت و رزانت فكر يه سنى اصلا غائب ايتمامشدر .

تاريخ سياسى ده حائز اولدنى موقع بلند احترامه ضميمه تاريخ علومده كنديسنى آريجه بويوك بر عالم ، ذى نفوذ و فياض بر حامى علم اولمق اوزره قيد و تحيل ايلمكده در .

مخصوصاً احضار ايديلن بر قوناغه كوتورديلر . مهماندارلغمه تعيين اولونان ذات كلوب كنديسنى تقديم ايتدى . دو قوز كونلك مهمانلقدن صوكرا امير طرفندن بكا بر خلعتله اون بيك تنكه ، امرای معيتمه ده كذا برر خلعتله بيكر تنكه و ايكنجى درجه ده كى ضابطان ايله نفراته بشر و ايكيشر يوز تنكه يوللانيلدى . بولون باشقه بينه جكم ات ايچين ده صيرمالى ايكي طاقم كونده ريلى .

بنده بالمقابله امير ايچين التون قبضه بر قيليج ايله بر آت طاقمى — كه اون ايكي بيك اشرفى قيمتمده ايدى — آلتون بر خنجر ، ايكي يوز عدد آلتون سكه ، بيك تومن دكرنده مرصع بر كمر ، يالديزلى انكليز اكر ليله ايكي رأس عرب آتى و شال ، قاش زردوز كلاه كى شيلر تقديم ايتدم .

اميرك هديه لرى مياننده كندى چاماشيرندن اوچ قات ده كوملك و طون واردى كه طون لك قرمزى ، بياض ، منكشه ، يشيل رنگلى دبرت پارچه دن ديكلشمش اولديغنى حيرتله مشاهده ايتدم . نه ايسه كرك بن ، كرك امرای معيتم بولباسلرى كيپندكن صوكرا بر مأمور كلوب اميرك بزي حضورينه قبول ايله يه جكنى خبر و يردى . قالقوب يوله چيقدى . سرايه ورودمده قوش بيكى استقبال ايدرك اوطه لرندن برينه كوتوردى . بخارا اميرلى بويوك بر اوطه ده اوطورورلر . يانلرنده سودكلى كوزل چوقلردن ايكي اوچ دانه سى بولونور . امرا و رؤساده اوطه نك اطرافنه ديزباير ، ايكي دانه دربانده قاينك ديننده دوروب اميرك اشارتنه حصر نظر ايدور . بر اشارتده بولونورسه ايكيلى بر دن قرشار ، آلدقلى امرى كرى كرى يورومك شرطيله چيقوب هوداچى — مابين مديرى كى بر مأمور) يه تبليغ ايلرلر .

بن اطاق اميره ياقلاشينجه دربانلر قوشديلر ، صوكرا دونوب هوداچى يه تبليغاده بولونديلر . هوداچى يانمه كلوب :

— امير حضرتلرى ، هدايا كزى قبول بويورديلر . شيمدى ، تقديم ايتديكز آتلك ديزكينندن طوتوب آلتون كيسه سنى اوموزكزه يوكله تدككن صوكرا احترام كوسته رمه كز لازمدر . ديدى . بنده :
— احترامه كنجه اللهدن باشقه كيسه يه سيجه ايددم . جوابى و يردم . كيسه دن ايشيديله ين بوسوزلر خيلى تعجبى ، حتى تغيرى موجب اولدى . نهايت قوش بيكنك توصيه سى اوزرينه هوداچى حضوره كلى و :

— امير حضرتلرى ، كندى عادتكز وجهله رسم سلام ايفاسنه مساعده ايتدى . ديدى .

بن اوطه يه كيروب على المعتاد سلام و مصافحه ايچين اميره الهى اوزاتدم . يانى باشنده برير كوسته ردى . مؤدبانه اوطوروب احترامكارانه صحبت ايتدم . بر ساعت قدر كوروشدكن صوكرا مساعده استحصاليله هزله عودت ايله دم .

ايكى آى صوكرا اميرك بندكانندن برى كلى و :

— امير حضرتلرى ، سزه قارشى بك متوجهدر . لايق اولان كنديلر بنه